

۲۰۴۴، ۲۸

السلامة للجميع

فریب از ازدواج

و عوامل پیشگیری از آن در فقه و حقوق

مؤلفان :

حمید حسن منفرد

مجید وزیری

سرشناسه	: حسن منفرد، حمید، ۱۳۶۲ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: فریب در ازدواج و عوامل پیشگیری از آن در فقه و حقوق / مولفان حمید حسن منفرد، مجید وزیری.
مشخصات نشر	: تهران : گروه آموزشی مدرس: سنجش و دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۳۲-۲۱۶-۲۹۲-
وضعیت فهرست نویسی	: کتابخانه ملی
یادداشت	: کتابخانه ملی
موضوع	: زناشویی -- فسخ (رته)
موضوع	: (Marriage -- A muniment Islamic law)
موضوع	: زناشویی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Marriage law -- Iran
شناسه افزوده	: وزیری، حمید، ۱۳۴۰ -
رده بندی کنگره	: ۵۵۸KMH
رده بندی دیویی	: ۵۵۰۱۶۶/۳۴۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۰۷۱۸۲

عنوان: فریب در ازدواج و عوامل پیشگیری از آن در فقه و حقوق

مولفان: حمید حسن منفرد، مجید وزیری.

ناشر: انتشارات سنجش و دانش

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

صفحه آرای: مهدیه مخبری

طراح جلد: مهتاب دوستی

ناظر: نسرین خانی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

«کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است»

بهاء : ۲۵۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۴	فصل اول
۴	کلیات
۵	طرح:
۱۲	فریب
۱۲	معنای لغوی
۱۳	معنای اصطلاحی
۱۳	فریب در ازدواج از منظر قرآن
۱۴	ازدواج
۱۴	معنای لغوی
۱۵	معنای اصطلاحی
۱۵	تدلیس
۱۵	معنای لغوی
۱۶	معنای اصطلاحی
۱۷	بررسی تطبیقی واژه تدلیس
۲۱	تعریف تدلیس در نکاح
۲۲	ارکان تدلیس
۲۳	عنصر مادی
۲۳	تدلیس فعلی
۲۵	تدلیس قولی
۲۶	تدلیس سلمی (سکوت)
۲۸	سکوت اختیاری و سکوت عمدی
۲۹	سکوت در فقه امامیه
۳۰	سکوت در حقوق ایران
۳۱	سکوت در عقد نکاح

۳۲	عنصر معنوی
۳۶	پیشگیری
۳۷	پیشینه تاریخی فریب در ازدواج در نظام حقوقی ایران و فرانسه
۳۷	پیشینه تاریخی فریب در ازدواج در نظام حقوقی ایران
۳۷	پیشینه تاریخی فریب در ازدواج در قوانین قبل از انقلاب
۳۹	پیشینه تاریخی فریب در ازدواج در قوانین بعد از انقلاب
۴۰	پیشینه تاریخی فریب در ازدواج در نظام حقوقی فرانسه
۴۲	شیوه های نوین تدلیس در ازدواج
۴۳	اهداف زوج از تدلیس در ازدواج
۴۳	مهریه کلان
۴۴	ویزا و مهاجرت به خارج از کشور
۴۵	آزادی و استقلال
۴۵	انتقام
۴۶	اثبات تدلیس شیوه های نوین
۴۹	تناقضات قانونی
۵۰	پیشگیری از جرم تدلیس
۵۲	فریب های مردانه (MEN'S GUILES)
۵۲	ویژگیهای زنان فریبکار
۵۴	فریب های مشترک زن و شوهر
۵۷	فصل دوم
۵۷	عوامل موثر پیشگیری از جرم تدلیس در ازدواج در فقه اسلام
۵۸	عوامل موثر پیشگیری از جرم تدلیس در ازدواج در فقه اسلام
۵۸	شناخت عوامل موثر در شکل گیری شخصیت مدلس
۵۸	عوامل شخصی
۵۸	وراثت
۵۸	هوش
۵۹	غدد درون ریز
۶۰	عوامل بیرونی

۶۰	محیط خانواده
۶۲	محیط مدرسه (آموزش)
۶۴	محیط اجتماعی
۶۴	علل روانشناختی
۶۵	شناخت عوامل موثر در وقوع جرم تدلیس
۶۷	عوامل اصلی یا ریشه تمامی گناهان
۶۷	نفی توحید
۶۸	ایمان نداشتن با آخرت
۷۲	عفت
۷۲	سنگینی و وقار دخترانه
۷۲	سخن گفتن همراه با عفت دختران
۷۳	عفت در اعضا و جوارح
۷۳	رفت و آمدهای دختران با عفت
۷۴	عشق دروغین
۷۵	عدم احساس
۷۵	اصلت خانواده
۷۶	عوامل اقتصادی
۷۷	عوامل روانی و شخصیتی
۸۰	ازدواج اینترنتی
۸۲	پیشگیری غیر کفبری
۸۴	اعتقادات
۸۵	توحید
۸۶	معاد
۸۸	اخلاقیات
۹۱	اعمال و احکام عبادی
۹۲	نماز
۹۳	روزه
۹۴	سایر دستورات عملی

۹۵.....	پیشگیری کیفری
۱۰۱.....	نقش حکومت در اجرای کیفر
۱۰۱.....	میزان تأثیر کیفر بر پیشگیری از جرم تدلیس در ازدواج
۱۰۳.....	فصل سوم
۱۰۵.....	آثار فریب در ازدواج
۱۰۶.....	آثار حقوقی
۱۰۹.....	آثار کیفری
۱۱۱.....	ویژگیهای کلی، نسخ نکاح و تفاوت آن با طلاق
۱۱۲.....	مصادیق تمثیل تدلیس
۱۱۳.....	تحصیلات عالی
۱۱۴.....	تجرد
۱۱۶.....	موقعیت اجتماعی
۱۱۸.....	تعمکن مالی
۱۱۹.....	مقایسه دو جرم فریب در ازدواج و کلاهبرداری، نظر پیشگیری کیفری
۱۲۰.....	وجوه اشتراک
۱۲۲.....	وجوه افتراق
۱۲۴.....	فصل چهارم
۱۲۴.....	عوامل موثر پیشگیری از جرم تدلیس در ازدواج در حقوق فرانسه
۱۲۵.....	عوامل موثر پیشگیری از جرم تدلیس در ازدواج در حقوق فرانسه
۱۲۵.....	ماهیت تدلیس در حقوق فرانسه
۱۲۸.....	عناصر تدلیس در حقوق فرانسه
۱۲۸.....	عنصر مادی تدلیس
۱۳۱.....	عنصر روانی تدلیس
۱۳۲.....	شکل گیری نهاد ازدواج در فرانسه به عنوان عامل پیشگیری از جرم تدلیس در ازدواج
۱۳۲.....	اقسام ازدواج در فرانسه
۱۳۵.....	اهداف ازدواج در فرانسه (منطبق با قوانین مسیحیت)
۱۳۵.....	پیدایش فرزندان شایسته و پاک
۱۳۶.....	اهتمام به کثرت نسل

۱۳۶.....	ایجاد محبت و وفاداری و یکی شدن زوجین
۱۳۶.....	ایجاد پیوند ناگسستی
۱۳۷.....	تشکیل خانواده
۱۳۷.....	مزایای ازدواج در فرانسه
۱۳۷.....	مزایای ازدواج سالم برای خانمها
۱۳۸.....	مزایای ازدواج سالم برای مردها
۱۳۸.....	مزایای ازدواج سالم برای اجتماع
۱۳۹.....	اخذ اقامت در کشورهای دیگر از طریق ازدواج، انگیزه ای برای جرم تدلیس در ازدواج
۱۴۲.....	شرایط حقوق مالی زوجین در قوانین فرانسه به عنوان عامل پیشگیری از تدلیس در نکاح
۱۴۳.....	ویژگیهای رژیم های مالی در حقوق فرانسه
۱۴۳.....	اصل آزادی انتخاب رژیم مالی
۱۴۴.....	اصل ثبات قراردادهای مالی
۱۴۴.....	انواع رژیم های مالی در حقوق فرانسه
۱۴۵.....	رژیم های اشتراک اموال
۱۴۶.....	رژیم های قراردادی اشتراک
۱۴۶.....	اشتراک کامل
۱۴۹.....	ترتیب اموال زوجین در دوران زندگی زناشویی
۱۵۱.....	شرایط طلاق در فرانسه به عنوان عامل پیشگیری از جرم تدلیس در نکاح
۱۵۲.....	تشابه و افتراق آثار طلاق در حقوق مدنی کشور های ایران و فرانسه
۱۵۲.....	انحلال علقه زوجیت
۱۵۳.....	وضعیت تقسیم اموال مشترک یا اموال متعلق به هر یک از زوجین بعد از وقوع طلاق
۱۵۳.....	عدم مهریه در حقوق فرانسه و نقش آن در پیشگیری از جرم تدلیس در نکاح
۱۵۵.....	پیشنهادهای:
۱۵۷.....	فهرست
۱۵۷.....	منابع و مأخذ

مقدمه

اسلام به عنوان یک مکتب بیشترین عنایت را به تکریم و تعالی خانواده دارد و این نهاد مقدس را کانون تربیت و مهد مودت و رحمت می‌شمارد و سعادت و شقاوت جامعه انسانی را منوط به صلاح و فساد این بنا می‌داند و هدف از تشکیل خانواده را تامین نیازهای مادی، عاطفی و معنوی انسان از جمله دستیابی به سکون و آرامش بر می‌شمارد. مکتب اسلام در جهت دستیابی به این هدف والا، کلیه برنامه ریزی‌ها و سیاست گذاری‌ها را در تمام سطوح به صورت حق، سادارانه و ملهم از نگرش توحیدی و در راستای تعالی و مصالح خانواده بیان نموده است. در اسلام نوصیه‌های فراوانی نسبت به ازدواج به موقع و همچنین نکوهش مجرد ماندن شده است؛ خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید: «وَاتَّكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِمِ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ» دختران و جوانان مجرد و غلامان و کنیزهای خود را به مسرعه و زودهنگام نکاح آنها را فراهم آورده چنانچه فقیر و تهیدست باشند، خداوند از فضل بی‌نهایت خود به بی‌نیازشان کند و خداوند واسع و علیم است (سوره نور، آیه ۳۲). و در آیه دیگر می‌فرماید: «مَنْ آتَاهُ اللَّهُ فَضْلًا فَلَيْسَ بَشَاءٍ لِّمَنْ يَصْرِفُهُ» هر کس از فضل خدا چیزی را بیهوده و بیهوده‌اش بپاشد، آن چیزی که خداوند از او بخواهد، آن را از او بخواهد (سوره بقره، آیه ۲۱۷). از منظر اسلام، تمام بدایع ناشایستی است، این موضوع برخلاف نظر کسانی است که رهبانیت را پذیرفته‌اند و سعی دارند بدان جنبه مقدس دهند.

پیامبر اکرم (ص) فرمودند: «مَنْ تَزَوَّجَ فَقَدْ أَحْرَزَ نِصْفَ الدِّينِ» هر کس ازدواج کند نیمی از دینش را باز یافته است. (حر عاملی، ۲۰، ۱۳۷۲: ۳۵)

علت اساسی و اصلی تشریع ازدواج پاسخ به ندای فطرت و نیازهای طبیعی (روحی، جسمی و روانی) است. ازدواج در مجموع از این لحاظ در اسلام تشریع و مورد ترغیب قرار گرفته است که می‌تواند به نیازهای فطری آدمی پاسخی شایسته داده و سلامت و سعادت او را زمینه

سازی نماید. لذا افرادی که از ازدواج روی می گردانند، در واقع به طور ناخودآگاه با فطرت و طبیعت خود به مقابله برخاسته‌اند در نتیجه چون برخلاف نیازهای طبیعی و فطری خود حرکت می‌کنند، با دشواری و مشکلات فراوان روبرو خواهند شد و از مسیر اعتدال و جاده رشد و تکامل خارج می‌شوند. (رشید پور، ۱۳۷۶: ۸)

امروزه یکی از مشکلات میان زوج‌های جوان که به واسطه آن کانون‌های خانوادگی در همان سالهای اول از هم می‌پاشد، نبود صداقت و فریب خوردن یکی از طرفین یا در اصطلاح فریب در ازدواج می‌باشد که حجم قابل توجهی از پرونده‌های دادگاه‌ها را به خود اختصاص می‌دهد (خسروی، نیکوآگاه، ۱۳۸۴: ۱۰).

هرچند موضوع فریب در ازدواج از مسائل مستحدثه نبوده و مسبوق به سابقه است، ولی آنچه که در حال حاضر مهم است عفی به آن بخشیده و لزوم توجه به آن را محسوس و محتوم نموده است، ابعاد وسیع‌تر و بکثر آماري این معضل اجتماعی نسبت به گذشته است؛ به نحوی که امروزه عده زیادی از زنان و مردان، اتمام به فریب یکدیگر در امر ازدواج می‌نمایند و همین امر موجب تزلزل و یا انحلال کانون‌های خانوادگی متعددی را فراهم آورده است. آمارهای موجود در دادسراها و مجتمع‌های قضایی خانواده در مبین این حقیقت تلخ است که اخیراً تعداد پرونده‌های مربوط به زنان و مردان در ازدواج رو به افزایش است. (وطن‌خواه، ۱۳۸۷: ۱۱)

فقدان علم و آگاهی در افراد از یک سو و خلأ قوانین و مجازات از سوی دیگر، باعث سوء استفاده افراد سودجو گردیده و جهت بدست آوردن منافع شخصی با مانور متقلبانه و تدلیس، مبادرت به جرم فریب در ازدواج می‌نمایند.

علاوه بر بررسی ضمانت اجرای کیفری فریب در ازدواج، آنچه در این نوشتار به آن می‌پردازیم عوامل کاهش این جرم از راه پیشگیری از تحقق جرم می‌باشد. لذا با بررسی عوامل

پیشگیری از جرم تدلیس در نکاح در فقه و حقوق ایران به منظور کاهش این جرم قدمی
برخواهیم داشت.

خداوند در قرآن برای انتخاب همسر توصیه به در نظر گرفتن نکات و معیارهای بسیاری
نموده است و فرد میبایست با اطلاع کامل و کافی از احکام الهی در خصوص ازدواج دست به
انتخاب بزند. همچنین در احکام فقهی و احادیث معصومین (ع) توصیه به در نظر گرفتن ملاک
ها و قواعد و اصول و دستورالعمل های خاصی شده است که فرد میبایست با آگاهی و
بصیرت کامل، طبق معیارهایی مانند: هدف از ازدواج، مذهب و تقوا، احکام ازدواج، حقوق مرد،
حقوق زن، کسویت، سلامت روانی، اصالت خانواده، تناسب و تفاهم سنی و اجتماعی، میزان
مهریه و ... دست به انتخاب بزند. تمام قوانین و مقررات اسلام از زیرساخت های طبیعی و
فطری به ودیعه نهاده شده در نهاد انسان سرچشمه می گیرد. این قوانین و مقررات، به شکلی
برآورنده نیازهای فطری و طبیعی انسان هستند لذا در پرتو این قوانین، سلامت و رشد آدمی
تضمین می شود.

یکی از فواید مهم "احکام الهی" آن است که جنبه پیشگیری از وقوع آسیب و جرم را دارا
می باشد، و قانونگذار میبایست با بصیرت و اشراف کامل به احکام الهی در جهت قانونگذاری
نوین، اقدام لازم را برای پیشگیری از وقوع جرم و مجازات مجرم را جامعه بنماید.
همچنین استفاده از قوانین مفید و کارآمد کشورهای دیگری همچون فرانسه که آمار این
جرم در آنجا کمتر از کشور ایران است، میتواند قانونگذار را در جهت پیشگیری از وقوع جرم
یاری بنماید.

مجموعه حاضر به بررسی و معرفی این معضل اجتماعی و خانوادگی پرداخته است.